

แบบเรียนตัวเมืองล้านนา หนังสือรูปภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อักษรธรรมล้านนาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เริ่มต้นเรียนตัวเมือง (ฉบับปรับปรุง)

ผู้แต่ง

ภวัต ฤ ลิงห์ทรร

ภาพ

ธีระนัย ปาง่วน

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

พิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คำยอด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ขัติวิชัย

อาจารย์วุฒิชัย สืบสอน

ดร.ดิเรก อินจันทร์

ศักดิ์นรินทร์ ชาวจิว

สมบูรณ์ วรรณรัตน์

กิติเกษม เนตรกระจำจ

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุชานาฏ ลิตานุรักษ์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.นิโลบล วิมลสิทธิชัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วาทิต ธรรมเชื้อ

อาจารย์สมศักดิ์ พรหมจักร

อาจารย์สิริพร คินมาเมือง

อาจารย์จารุวรรณ เฟื่องศิริ

อาจารย์ ดร.ดลยา แก้วคำแสน

พิชัย แสงบุญ

วราภรณ์ โยธาราษฎร์

ปนัดดา โตคำนุช

กัลยาณี อินดีระราชา

วีรพิชญ์ หิมารัตน์

วรวิทย์ ผัดเป่า

พิมพ์

พุทธศักราช ๒๕๖๙

จัดทำโดย

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

๒๐๒ ถนนช้างเผือก ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

www.culture.cmru.ac.th

คำนำ

แบบเรียนตัวเมืองล้านนา หนังสือรูปภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อักษรธัมม์ล้านนาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนตัวเมืองเล่มนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นสื่อฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนของการเริ่มต้นศึกษาหรือผู้สนใจด้านอักษรธัมม์ล้านนา(ตัวเมือง) ผู้แต่งได้นำพยานะตัวอักษรธัมม์ล้านนาจำนวน ๔๓ รูป มาร้อยกรองให้คล้องจองกัน และได้จัดทำรูปภาพการ์ตูนประกอบตัวอักษรเพื่อช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถจดจำได้ง่ายและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ผู้แต่งได้อาศัยประสบการณ์และการสอบถามผู้รู้นำมาเรียบเรียง อีกประการหนึ่งผู้แต่งใคร่ขอทำความเข้าใจท่านผู้ศึกษาทั้งหลายเสียก่อน ในบางกรณีความเลือนไหลของรูปพยานะ สระ และวรรณยุกต์ ทั้งระบบตัวเขียนและตัวพิมพ์ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันไปของแต่ละสำนักเรียนซึ่งควรศึกษาอย่างละเอียด รอบด้าน แบบเรียนนี้ผู้แต่งใช้รูปแบบตัวอักษรธัมม์ล้านนาฟอนต์ LN-CMRU95 ซึ่งเป็นฟอนต์ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้จัดทำขึ้นมาจัดพิมพ์หากผู้ศึกษาเกิดความสนใจจะศึกษาเพิ่มเติมหรือเรียนรู้อักษรธัมม์ล้านนาในระดับสูงขึ้นไปนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้รู้ช่วยอธิบายและสร้างความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถ่องแท้ จึงหวังว่าแบบเรียนตัวเมืองล้านนาหนังสือรูปภาพเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อักษรธัมม์ล้านนาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนตัวเมืองจะเป็นประโยชน์ต่อการรักษาสืบทอดมรดกภูมิปัญญาทางด้านภาษาและวัฒนธรรมล้านนา รวมถึงการส่งเสริมให้อนุชนคนรุ่นหลังได้ตระหนักรู้ในคุณค่าเกิดความหวงแหนเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติไทยสืบไป

ภวัต ณ ลิงห์กร
ผู้แต่ง

ကျဉ်းချုပ် ဇယား တွဲ
 ပြောင်းလဲမှု များ တွဲ စီစဉ်

ကျဉ်းချုပ် ဇယား တွဲ

က	ဇ	ခ	ဃ	၈
င	ဆ	ဂ	သ	ည
ဗ	ဗြ	ဃ	ဗ	က
င	ဂ	ဇ	င	၈
ပ	ဗ	က	က	၈

ကျဉ်းချုပ် ဇယား တွဲ

ဃ	စ	လ	ဝ
မ	ဟ	ဇ	ခ

ကျဉ်းချုပ် ဇယား တွဲ

က	ဂ	ဇ	ဃ	ဃ
က	ဇ	မ	ည	ဃ

พยัญชนะล้านนา ๔๓ ตัว
แบ่งออกเป็น ๓ พวก ดังนี้แล

พยัญชนะในวรรค ๒๕ ตัว

กะ	ขะ	คะ (ก๊ะ)	ฆะ	งะ
จะ	ฉะ	ชะ (จ๊ะ)	ฌะ	ญะ
ฎะ	ฐะ	ดะ	ฒะ	ณะ
ตะ	ถะ	ทะ (ต๊ะ)	ธะ	นะ
บะ	ผะ	พะ (ป๊ะ)	ภะ	มะ

พยัญชนะนอกรวรรค ๘ ตัว

ยะ	ระ	ละ	วะ
สะ	หะ	ฬะ	อะ (อั)

พยัญชนะพิเศษ ๑๐ ตัว

ชะ	คชะ	ชชะ	ปชะ	ฝชะ
ฟชะ	คชะ	ชชะ	ฮชะ	อชะ

မြ

မြလျှ

ဃ	ဃ၁	ဃ၂	ဃ၃
ဃ	ဃ	ဃ	ဃ

မြဉ်

၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅

ဝတ္ထုဃုတ်လဲမြေကဗျာ

၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅
၁	၂	၃	၄	၅

สระ

สระลอย

อะ	อา	อิ	อี
อุ	อุ	เอ	โอ

สระจม

-ะ	-า	-ิ	-ี	-ุ
-ู	-อ	-เ	-เะ	-เ
แ-ะ	แ-	โ-ะ	โ-	เ-าะ
-อ	-ัวะ	-ัว	เียะ	เีย
เือะ	เือ	เอะ	เอ	-ำ
ไ-	ไ-ย	เ-า		

วรรณยุกต์และเครื่องหมาย

-ะ	-	-	-๓	-
-ง	-ง	โ-ะ	-ง	-ะ
เ-า	เ-า	-า	โ- (บาลี)	

က

ကပ္ပိကပ္ပကပ္ပ

๒๒

๒๒

๑ ฉีก

ຂຸມ

ຕ່າງໆສິ່ງຂຶ້ນໂຕ

ด

ดูหัดเดิน

ວ່າຍູ້ປຼຽ

သ ဆုကြွေခေဇ္ဇီ

๑๑

ชาตรี

လ

လွှဲ ချိပ် ပြင်

ပြ

ဗွာတိဏာဋ္ဌာတီ

ပ

ပိတောက်ဗူး

ឆ្មារក្សាធម៌

ជ

បរិបទ ១០៧

လာ

ເສຍຫາຍສິດທິຊັກສູຂ

တ

တၢ်ဆူဆူကဵု

๑ ผู้เฒ่าผู้แก่

๓

อุบลราชธานี

သိစွာစေ့ဟူ
ကေအိ

๕

ตั้งบ้านนก

ပ

ပျဉ်းမာစွဲ

ด

ดอไม้ดอกไม้

ກາ ກິດທະເສຍດຽວ

๒

๒๑๒๑ ๒๑๒๑

ပ

ပန္တာတုံဗွေ

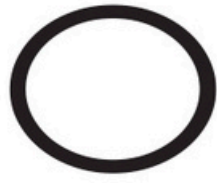
๑ รถไฟสายสุขุมวิท

លើ

ស្ទឹងឲ្យអ្នក

ရှင်္ဂေဝံသီကဗျာ

မ

မဂြိုဟ်စာမိမိ

ហ

ប៉ូតាត្រងែសំពា

ပြ ပျံအလှူပွဲ

ຂອ ຂຽນສິ່ງໄດ້

ခြေ ခြေစဉ်း ဟိုပဏ်း

ဝေ ဝွေ့ဟွေ့ခေဝေဋ

ใจ ทิวทัศน์เกษตร

ບ ສິດທິໄດ

ដំ ដំបូងនៃត្រី

၆

ဦးတုလျှာဦး

เอ อีลอนฮอโรว

ວິທີ ປຸກປົດຂາດໄທ

ပြ ဗျာကဝိလဗ္ဗာဝေ

ด ดื่มน้ำสมุนไพร

တိုလေ

မွဲဒိုင်ဇံ

၀ ၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၀

၀	၅၀၀	•	၆	၅၅	••••••••
၁	၅၀၁	••	၇	၅၆	•••••••••
၂	၅၀၂	•••	၈	၅၇	••••••••••
၃	၅၀၃	••••	၉	၅၈	•••••••••••
၄	၅၀၄	•••••	၀	၅၉	

မွဲဟေခါ

၀ ၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၀

၀	၅၀၀	•	၆	၅၅	••••••••
၁	၅၀၁	••	၇	၅၆	•••••••••
၂	၅၀၂	•••	၈	၅၇	••••••••••
၃	၅၀၃	••••	၉	၅၈	••••~••••••••
၄	၅၀၄	•••••	၀	၅၉	

ตัวเลข

เลขในโรมัน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

๑	หนึ่ง	●	๖	หก	●●●●●●
๒	สอง	●●	๗	เจ็ด	●●●●●●●
๓	สาม	●●●	๘	แปด	●●●●●●●●
๔	สี่	●●●●	๙	เก้า	●●●●●●●●●
๕	ห้า	●●●●●	๐	ศูนย์	

เลขโหรา

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

1	หนึ่ง	●	6	หก	●●●●●●
2	สอง	●●	7	เจ็ด	●●●●●●●
3	สาม	●●●	8	แปด	●●●●●●●●
4	สี่	●●●●	9	เก้า	●●●●●●●●●
5	ห้า	●●●●●	0	ศูนย์	

ဣန္ဒြေပေၵာ

ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ
ဣန္ဒြေပေၵာ	=	ဣန္ဒြေပေၵာဣန္ဒြေ

เดือนล้านนา

เดือนเกียง	=	เดือนสิบเอ็ดใต้
เดือนยี่	=	เดือนสิบสองใต้
เดือนสาม	=	เดือนอ้าย
เดือนสี่	=	เดือนสองใต้
เดือนห้า	=	เดือนสามใต้
เดือนหก	=	เดือนสี่ใต้
เดือนเจ็ด	=	เดือนห้าใต้
เดือนแปด	=	เดือนหกใต้
เดือนเก้า	=	เดือนเจ็ดใต้
เดือนสิบ	=	เดือนแปดใต้
เดือนสิบเอ็ด	=	เดือนเก้าใต้
เดือนสิบสอง	=	เดือนสิบใต้

คำศัพท์

คำ	ความหมาย
กะหลก	เกราะ
ข้าว	สะพาน
ฉาน	เหาะขึ้น, สภาวะจิตแน่วแน่ทำให้เกิดความสามารถพิเศษเฉพาะตัว เช่น มีหุทิพย์ ตาทิพย์ หายตัว เดินบนอากาศ เดินบนผิวน้ำ เป็นต้น
บวย	กระบวยตักน้ำ
เผิ่ง	ผึ้ง
ภิกขุ	พระภิกษุ
ยักขา	ยักษ์
ล่องจ้ว	เกวียน
แวน	กระจกเงา
สะโตก	ขันโตก
อู้ย	คำสรรพนามที่ชาวล้านนาใช้เรียกแทนปู่ย่าตายายหรือเรียกผู้สูงอายุ คนชรา
หยิบ	เย็บ
ตี้ว	หิ้ว
คาสตรา	อาวุธ
อั้งโล	เตาอั้งโล่
กาด	ตลาด
ลินาด	ปิ่น, หน้าไม้
เถ้า	ชรา, แก่เฒ่า, ผู้สูงอายุ
เมื่อย	ป่วยไข้
ดา	จัดเตรียมอย่างประณีต

ວັດທະນະທຳ ສຳນຸນ

ເບື້ອງຍາວຕັ້ງແຕ່ສະໄໝ
ບຸກຄົນລຸນກຸ່ມເຊິ່ງຂໍສົ່ງເສີມຄວາມສຳຄັນຂອງວັດທະນະທຳ
ເຊິ່ງເຮົາຕ້ອງສືບຕໍ່ຮັກສາ

ສຳນັກສິລະປະແລະວັດທະນະທຳ ນາວິທະຍາລັຍຣາຊກັດເຊີຍງໃໝ່

໒໐໒ ດນນຮ້າງເຜີອ ຕຳບຸຮ້າງເຜີອ ອຳເກອເມືອງ ຈື່ງຮວັດເຊີຍງໃໝ່ ໔໐໓໐໐
ໂກຣັຟັກ ໐໔໓-໔໔໔໔໒໐ /ໂກຣສາຣ ໐໔໓-໔໔໔໔໒໐

www.culture.cmru.ac.th